

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. FEBRUÁR 17.

7. SZÁM.

Eladó gyógy- és specialis házi kezelésű
Ó-borok erdélyi birneves mezőségi pincéből.

Özv. Báro BORNEMISZA ANDRÁSNÉ sz. Gróf TELEKI
POLIXÉNA ó méltósága, komlód-oroszfai gazdasági pincé-
jében eladó kétszáz hectoliter 1899., 1900., 1901. és
1905. évbéli, részben palackérett, Tramner, Rizling, Kóvér
és Carbenet, kitünő, erős ugyszólva gyógyborok.

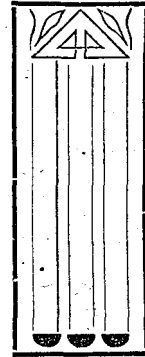
Átlagos árak hordó vételeknél válogatva 1 kor.-tól 1 kor.
60 fillérig. Bármikor megtekinthetők és értekezhetni helyt
ENGI ELEK megbizottal, esetleg levélben is.

 Minta postán nem küldetik.

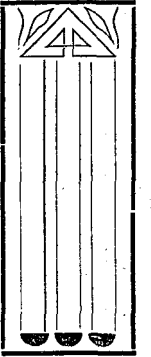
Szentmihálytelki vasuti állomásra vagy Szász-Régenre
levél vagy sürgöny értesítés után kocsii küldetik. Posta- és
telefon állomás Nagy-Nyulas. 1894

Drössler Károly cs. és kir. szab.
gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körut 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárokát, Gőzmozgonyokat,
Cséplőgépeket, ugy gőzmozgo-
nyokhoz mint benzinlokomobilok-
hoz, Szalmakazalozókat, Gőz-
ekéket, Vetőgépeket, Burgonya-
kiemelő gépeket és mindenféle
egyébb gazdasági gépet szállít
a legtökéletesebb és szilárd szer-
kezettel, kedvező árak és fizetési
feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

**Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb
Mezőgazdasági gépek** 1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A.   Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készség-
gel szolgál magyarországi vezérképviselése, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

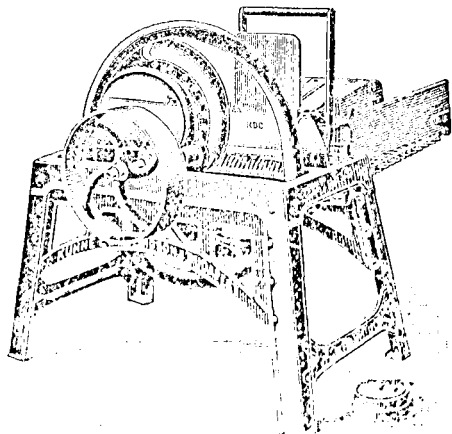
1707

 Kedvező fizetési feltételek.

KÜHNE E.

HAZÁNK LEGRÉGIBB
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

MOSON BAN

elisímert gondos kivitelben szállít:

szecskavágó-gépeket,

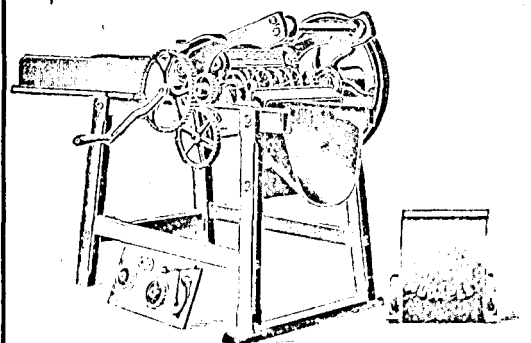
répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket,

„TORNADO” kukoricaszár-
tépőket

morzsolókat,

ASTRA és TUBULAR tejfölözőgépeket,

teljes takarmánykamra berendezéseket.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, gazdaudvar.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁNUTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

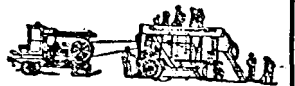
Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

1804 Legújabb kitüntetések:

1905. évi n.-enyedi kiállításon nagy díszoklevéllel kitüntetve.
1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
1903. évi besztiercei kiállításon 2 ezüst éremmel kitüntetve.
1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kifűnő cséplésért!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők és számafedeles házak között is üzembn tarthatók.

Ezen motorcséplőkészletek a legkifűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély).
Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély).
Zeykálvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed.
Tóth Péter földbirtokos úrnál, Csantavér, és az ország több szűz a kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KALLAI LAJOS -féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkifűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek

Ajánlja teljes jótállás mellett Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedűl létező újdonság! Önműködő ellenőrző és biztosító szelep. Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 50. sz. mindenkor üzembn láthatók.

Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály gőzgépek, malmok, járgányos cséplők, vetőgépek, szecs kavágók, répvágók stb.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felűlmutlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérűgynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetememes acélekék.

Eltűrhetetlen tégelyacéleketfej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekék.

Acél gerendely.

Sűrgűnycim: „Agraria” Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélanyságaját hámorainkból.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjűnk árjegyzékét mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyujt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felűlmutlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Fajtiszta vetni való burgonya.

Haas Ignác kemecei és görűgszállási gazdaságaiban vetési célokra következő — fajtiszta burgonyafajok rendelhetők:

- Hortensia, Imperator, Prof. Maerker métermázsánként 5.— kor.
- Magyar kincs, Reichskanzler, Aspasia, Hatzfeld hercegnű, Nansen mm.-ként 7.—
- Up to Date, St.-Wenzel, Dabér, Gratia, Sas métermázsánként 9.—
- ab Kemece vagy Görűgszállás állomás. Zsákok önköltségen számíttatnak. Waggon-rakományok vételénél, külön egyezség szerinti mérsékeltbb 1826 árak. — Rendelések

Haas Ignác Nyiregyháza

cimre kéretnek.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Trsaagcű

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603
Cheque számla: a Magy. leszűnit. és pénzváltű-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján tűrlesztéses jelzűlogkűlcsűnt földbirtokokra, továbba városi bérházakra legelőnyűsebb feltételek mellett és leggyűrsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél bekűldendű a telekkűnyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTŰ

kűlcsűnt gazdákknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KŰLCSŰNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyűsebb módon eszközűl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesűleteknek, valamint kűzségi szűvetkezeteknek tűmeges megrendelésnél rendkűvűl kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezűbb feltételek mellett:

- Gazdasági gépeket, Gűzűseplű-készűleteket, Tűlűkerek-rendszűrű vetűgűpeket, Egyetememes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecs kavágűkat, Répvágűkat, Morzsolűkat, Darálűkat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyűszűsgépek és eszközűk, tejtelepek, cűzkűr-, szűsz- és keményítű-gyárak berendezese. Műtrűgya, erűtűkarmányok Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb

Szűperfoszfűt-műtrűgyűkat a legolcsűbb napi árakon szállít a

„KLOTILD” Elsű Magyar Vegyipar Részvénytűrsasagű

BUDAPEST, V. Nádűr-utűca 4. sz.

Szivattyűk és Műrűlegek

kűlűnleges gyár Garvenswerke, WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LÓF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az 1894. évi XII. törvénycikk módosításáról. A herevetésnek legjobb és legegyszerűbb, de ismeretlen módja. Gyárfas József.	77
Termelési kísérletek az abundansz amerikai zabbal 1904 és 1905-ik években. Ifj. Rössler Károly.	78
Néhány szó a zárosok utcáinak fásítatól. Csé- rer Gyula.	79
Erdélyi gazdatisztek rovata.	80
Egyleti élet: Gyümölcsészeti tanfolyam.	81
Égyes közlemények.	81
Művelések	

Az 1894. évi XII. törvénycikk módosításáról.

A földmivelésügyi miniszter tervbe vé-
vén a mezőgazdaságról és mezőrendőrség-
ről szóló törvény módosítását, illetve a tör-
vény életbeléptetése óta tapasztalt hiányai-
nak pótlását, az összes szaktestületeket
felszólította arra, hogy ezen irányban fel-
merült tapasztalataik nyomán véleményes
javaslataikat hozzá be terjesszék.

Az erdélyi gazdasági egylet februári
választmányi ülésében, előzetes bizottsági
munkálat alapján, foglalkozott a tárggyal
és a következő véleményét, illetve módosi-
tásait határozta a miniszterhez felterjeszteni:

Ad: 4. §. első bekezdéséhez: Azon közsé-
gekben, ahol megfelelő közlegelő nincs,
a nyomásos gazdálkodás megszüntetésé-
nek kérésére a területszerinti birtoko-
sok egy tized része helyett egyharmad
része jogosíttassék.

Indok: A legelő hiány a kiscgazdára
hátrányossá teszi a más rendszerű gaz-
dálkodást.

Ad: 5. §. második bek. »A jogerőre emel-
kedett határozat, ha a szabad gazdálko-
dást mondja ki: *egyáltalán*, ha pedig a
nyomásos gazdálkodást mondja ki a bir-
tokosságnak birtokarány szerint számi-
tott kétharmad többsége: újabb hat-
éven belül meg nem változtatható.« eredeti
szöveg helyett teendő: »A jogerőre emel-
kedett határozat hat éven belül meg
nem változtatható.«

Indokolás: Nem szabad elzárni az ut-
ját annak — ha pl. hat év tapasztalata
az ellenkezőről győzné meg a gazdákat,
ami főképp közlegelő hiánya esetén igen
gyakori eset lehet — hogy a nyomásos
gazdálkodásra visszatérhessenek.

*Ad: 6. §. E paragrafus első bekezdéséül,
vagy egy azt megelőző § gyanánt be-
teendő:*

»Minden olyan községben, ahol leg-
alább husz kiscgazda van, tagosítás alkal-
mával megfelelő nagyságu és minőségű
közlegelő hasítandó ki.«

Indok: A kiscgazda állattenyésztésére
a közlegelő fontossága: általánosan is-

meretes. Ezen módosításra különös súly
helyezendő!

Ad: 12. §. Ezen § első bekezdése helyett
javasoltatik:

»Osztatlan közös tulajdont képező köz-
legelők, nemkülönbén tagosítás alkalma-
val egyénenként kihatott, de a tulajdo-
nosok által önként legelőnek hagyott és
közösen használt legelők csak akkor
oszthatók fel, ha a felosztást a tulajdono-
sok háromnegyed birtokarányban való
többségének kívánságára első fokban a
vármegye (illetékes szaktestületek meg-
hallgatása után) és másod fokban a föld-
mivelésügyi miniszter is engedélyezi.«

Indokolás. Mint előbbieknel, ugy e
módosításnál is az állattenyésztés érdeke
az, hogy a közlegelő fenntartása a fel-
osztásnak minden lehető szigorításával
biztosíttassék.

Ad: 15. §: A községek mezőgazdasági bir-
tokainak mikénti kezelését illetőleg a §-
ban kontemplált hatósági ellenőrzés —
elégtelen és nem megfelelő. A főszo-
lga-bíró, vagy helyettese nem mindig képe-
sített arra, hogy a helytelen gazdálkodási
rendszert, vagy módot felismerhesse. Az
új törvénynek meg kell találnia az alkal-
mas módot arra, hogy ezt az ellenőrzést,
különösen nagyobb községi mezőgazda-
sági birtokoknál, képesített szakemberek
lássák el. Bizonyos, hogy ez — a mai
viszonyok között — új állások kreálása
nélkül is kivihető és fontos közérdek,
hogy ily irányu intézkedés tényleg meg-
történjék.

Ad: 16. §: Stílusos módosítás. Az utolsó két
szó elé: »is« betoldandó.

Ad: 21. §: Ennek intézkedései közé külön
pont alá beveendő a legelők karbantar-
tására vonatkozó intézkedések meg-
állapítása.

Ad: 24. §: Itt szükséges betoldani az állat-
tenyésztési felügyelők szerepének és ha-
táskörének precizizozását. Ezen intéz-
ményről ugyanis a törvény nem tartalmaz
semmi rendelkezést.

Ad: 26. §: Az egész, mint átmeneti intéz-
kedés — kihagyandó.

Ad: 28. §: E §. oly értelemben módo-
si-

== Jobb és ==
megbízhatóbb

== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
* Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Gazdsági, főzelek- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

tandó, hogy az apaállat-vizsgáló bizottságoknak hivatalból legyenek tagjai az állattenyésztési felügyelők és a szemlék napjai az illetékes felügyelőkkel egyetértően állapítandók meg. Ez utóbbi intézkedés azért szükséges, mert kívánatos, hogy a felügyelő lehetőleg minél több szemlén részt vehessen.

Ad: 34. §. harmadik bekezdés: A vitás határ kérdésénél az: »egy évi békés és háborítatlan birtok . . .« kifejezés helyett: »három évi . . .« teendő. Egy év igen rövid.

Ugyanezen §. negyedik bekezdéséhez: »Ha a határ vitás, ez esetben a határozat ellen közigazgatási uton felelősségnek helye nincs; de az abban meg nem nyugvó fél 30 napi záros határidő kifizése mellett, bírói utra utasítandó.« a »30 napi« elé betoldandó: »— ha a vitás terület egy fél kat. holdat meghalad —«

Indokolás: A pereskedés költsége a legtöbb esetben többre megy ezen minimális terület értékénél, azon alul tehát lehetőleg elkerülendő.

Ad: 41. §. A régi szövegbe: »Minden községben meghatározandók azok az utak (marhacsapások), amelyeken szarvasmarhák, lovak, juhok, sertések, stb. szabadon hajthatók.« »meghatározandók« után betoldandó: »és táblával jelzendők« . . .

Ad: 52. §. második bekezdés: »Ki a kártékony állatokat és növényeket a meghatározott időben (50 §.) irtani elmulasztja, helyette az irtást a községi előljáróság, a mulasztó költségére köteles végeztetni.«

Ezen rendelkezés végrehajtására, ami tán a múltban sehol sem történt meg, a községek előljáróságai a lehető legnagyobb szigorral kényszerítendőek.

Ad: 62. §. második bekezdés: »a) oly területeken, amelyek szőlővel . . .« után betoldandó: »vagy gyümölcsösök« . . .

Indok: Szükségesnek mutatkozik — tekintettel a gyümölcsstermelés rohamos emelkedésére — hogy gyümölcsstermelők is hegyközségekké alakulhassanak.

Ugyanannak 4. bekezdéséhez: A hegyközség alakításához a birtokosok egyharmada helyett »felének« elhatározása kívántassék.

Ha indokolt és a komoly szükség jellegével bír a megalakulás, úgy fele a birtokosoknak is könnyen bele megy, míg az egyharmadrész könnyebben alakít esetleg ott is, ahol arra szükség nincsen. De meg nem is igen lehet életképes egy alakulat, amelyet a kisebbség akarata hoz létre.

Ad: 73. §. második bekezdésnél: A 100 holdan felüli hegyközségek feloszthatásánál ahelyett, hogy: »a hegyközség

kötélékébe tartozó összes birtokosok birtok és számszerint háromnegyed részét tulhaladó többsége kívánja;« ez teendő: »a hegyközség kötelékébe tartozó összes birtokosok birtokszerint kétharmad részét tulhaladó többsége kívánja;«

Indokolás: Tökéletesen elég a birtok szerinti $\frac{2}{3}$ -részt tulhaladó többség. Nem szabad a régi szöveg szerint majdnem lehetetlenné tenni a felbontását egy olyan alakulatnak, amelynek jóságát, avagy nyűgösségét mégis csak a benne élő többség ítélheti meg leghelyesebben. Ez általában túlzott védelmezése egy olyan új intézménynek, amelynek nagy horderejéről csak ezután leendő alkalmunk meggyőződhetni.

Ad: 75. §. Stílárís. A második bekezdésben a »száz kat. hold« elé betoldandó: az »összefüggő« szó.

Ennyit a részletekben.

Általánosságban: az erdélyi gazdasági egyesület kívánatosnak tartja, hogy a törvény újjáalakítása minél előbb keresztülvitessék.

A herevetésnek legjobb és legegyszerűbb, de ismeretlen módja.

II.

De mikor még a Toepfer-féle hengereket nem ismerték szőlőben, mint most, 1902-ben már írta egy német gazda¹⁾, hogy a herét az árpával egyszerre nem csak lehet, hanem előnyös mélyen vetni, Fejtegetései egyébként is érdekesek és így egész teljességükben közlöm azokat:

„Általában szokásos az árpát géppel vetni, a herét reá szórni és sekélyen beboronálni. Az a nézet uralkodik ugyanis, hogy a kis heremagot csak kevés földdel szabad letakarni, mert különben rosszul kél ki. Sokan be se fogasolják a herét. Számtalan megfigyelés azonban kimutatta azt, hogy nem kell oly nagy gondot fordítani arra, hogy a here csak sekélyen hozassék alá. Sokan észlelték már, hogy a here éppen ott kelt ki legjobban, ahol legmélyebbre hozták alá és pedig különbség nélkül, úgy nehéz, mint könnyű talajon. A here bámulatos energiával töri át a kötött, kérgesedő talajt. A mély vetéssel sokkal előbb lehet a herés zártságát elérni, mint ha a herét felülszórjuk, főleg hosszabb ideig tartó szárazságnál. Tapasztalataim szerint igen sok esetben a here kikélese jóval tökéletesebb volna, ha a magot mélyebbre tették volna le és azért csak ajánlhatom az árpával egyszerre vetni a herét. Különösen ajánlatos lesz ez az eljárás ott, ahol kontinentális a klíma és ahol a tavaszutó és a nyár kezdete rendszeresen forró és száraz, a talaj pedig könnyebb és szárazságra hajlandó. Ily viszonyok közt ugyanis, mint ismeretes, a fiatal herevetés kipusztul.

1900-ban száraz volt az időjárás és a here kikélese Németország keleti provinciáiban nagyon rossz. A legtöbb herést ki kellett szántani. Ekkor feltűnt e sorok írójának Hátsó-

¹⁾ L. F. O. Dietrich—Berlin—Südende, Kleesaat n Gerste, D. landw. Presse 1902. 17. sz.

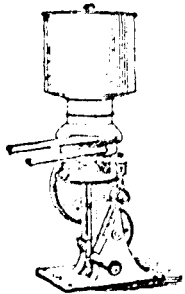
Pomerániában egy felette sűrűn beállott here-tábla, amely a maga nemében az illető esztendőben csakugyan páratlan volt; ennek a magyarázata csakis abban keresendő, hogy a heremagot a zabbal egyszerre vetették el.

Ugy látszik, a vöröshere nem szereti a talajnak mély lazítását, mert különösen gőzeke szántás után lesz a vöröshere bizonytalan. A talaj heretermőképessége. — úgy látszik — csökken a mélyszántás mérvének emelkedésével. Ez valószínűleg a legfelső talajrétegeknek nedvességi viszonyaival függ össze. A mélyre fellazított talajba tehát mélyebbre hozzuk alá a heremagot és nyomjuk jól oda a talajhoz a hengerrel, hogy a fiatal csira gyökeret verhessen. Ha laza és ürege a talaj, a fiatal gyökerek előbb száradnak el, sem mint a talajjal összeforrttalak.

De hogy egyébként a herének mélyre való lekerülésétől nem kell annyira félni, mint azt sokan teszik, arra nézve felhozhatok tanúnak magyar gazdát is. Jattka Ferenc ur, a kalácsai uradalom tisztartója, ki már hét éve veti a legjobb sikerrel a herét a tavaszival keverten egyszerre, ezeket írja a Mezőgazdasági Szemle 1903-iki évfolyamának 186-ik oldalán, „Termelési kísérleteim“ című cikkében:

„Nem tudok valamin jobban boszankodni, mintha a már bevetett területen valaki akár gyalog, akár tán igával jár (nem értem én a célszerű boronálást, kapálást, hengerelest stb.) s azért mindig mérgeledtem azon, hogy a tavaszikba elvetendő lóhere miatt a táblát haszontalanul kell tapostatnom. Elhatároztam tehát, hogy a lóheremagot az elvetendő árpával már a magtárban összekeverem és egyszerre vettetem el. Vettem 8 kg. lóherét és elkevertem lapátolással 1 Hl. árpával és „Columbia“ vetőgéppel egyszerre elvettem . . . ma, másnap rájött egy olyan eső, hogy a földet úgy leverte, hogy a sorokat meg sem lehetett látni; olyan lett a föld, hogy akár ágyuval lehetett volna rajta manőverezni. Erre meghökkenem, mi lesz majd az én lóherém, meg az árpámmal? Kezdttem boronálni, azonban ez mitsem használt, a borona csakugy táncolt rajta; vettem nehezebb boronát, ezzel is csak úgy volt és ahol sikerült a borona fogának itt-ott rést ütni a földön, ott csak egy-egy darabot ki-kiszakított, de a munkának fogatja nem volt. Mit volt mit tennem, hengerrel sem bírtam célt érni; bevártam egy kis esőt, az azonban soká késett, a föld repedezett s itt-ott az árpa kelt és vele együtt a lóhere . . . egyenletebben, sűrűbben . . . mint az árpa, holott, midőn az árpám ritkaságának az okát kutattam, a földben igen sok elpenészedett (megfulladt) árpamagra akadtam. Tehát meggyőződtem arról, hogy a lóhere sokkal energikusabb csirázással és rezisztenciával bír, mint az árpa s ha a lóhere biztos kikélesét el akarjuk érni, vessük el mindjárt sorvetőgéppel a védőnövényvel együtt, így jobban járunk, mintha a vetésre esetleg kézzel vetjük, amint az még szőlőben divatos s emellett munkát takarítunk meg, különösen a lóherének egyenletes kikélesét biztosítjuk. Hogy így elvetve a lóherét, ez az árpa ártalmára lett volna, nem tapasztalhatom.“

Jattka Ferenc tisztartó ur egyébként a herének a védőnövényvel egyszerre való elvetését úgy a Felvidéken, mint az Alföldön kipróbálta és teljes meglepéssel alkalmazza

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

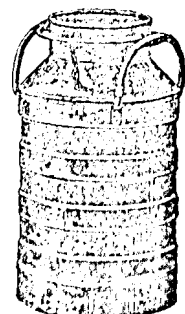
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon vesszük át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

nagyban. 1905. tavaszán, mely száraz volt annyira, hogy vajmi kevés herevetés sikerült az országban, a székesuti kerületben részben buzába, részben az árpával keverten egyszerre vettette el a lóherét. A buzába vetett here ki sem kelt, az árpával vetett pedig kifogastalanul sikerült; vagyis száraz esztendőben a legjobban és a legbiztosabban a kevertvetés sikerült.

Az ősszel volt alkalmam a kalácsai uradalomban szemügyre vehetni a kevert vetéssel létesített heréseket. Bárhol is mentem rá a táblára, azon sűrű komplett volt a here, a sarokban sem megszakítva, sem összehuzva, hanem folytonos zárt vonalban egyenletes, ideális eloszlottsággal állottak a herenövények, úgy, hogy annál tökéletesb álladékot nem kívánhatok senki hereföldjének!

Kérésemre a székesuti kerület kezelője, Friedrich István kasznár ur a következőket volt szives velem a here kevert vetéséről levélbelileg tudatni!

„A stájer heremagot három év óta vetjük az árpával összekeverten egyszerre és nem vetjük külön az árpát és külön a herét. A kevertvetés ép oly sűrű, mint a különvetés; egyenletesen kél és jól fejlődik; a vetőgép szekrényében a mag nem válik külön, hanem az apró szemű here az árpával együtt merítődik, mit az elvetett és egyenlően kikelt sorok jeleznek. A fő, hogy a vetendő védőnövény magjával a heremag jól összekevertessék.

Zabbal szintén együtt vetettük a heremagot s az utóbbi szép egyenletesen ki is kelt, de később, midőn a zab — kedvező idő lévén — buján fejlődött, a herét elnyomta, elfojtotta. A tavaszi árpával ellenben a herevetés mindig jól sikerült, de nem szabad a rendes mennyiséget vetni, hanem kevesebbet, hogy az árpa inkább ritkás, mint sűrű legyen, hogy közte a herepalánta is fejlődhesse s lehetőleg jókor kell learatni, hogy a herenövény minél előbb szabaddá tétessék.“

Az idén (1906.) lucernát védőnövény nélkül vetettünk, mely szintén jól sikerült és egy kaszálást adott; e vidéken a kis gazdák szokták a lucernát védőnövény nélkül vetni...

A stájer herének kora tavasszal buzába való vetését kézzel hengerezés és boronálás nélkül, mikor a finom repedésekbe hullott magot a tavaszi esőnek kell a talajba keverni, mert ha vetőgéppel vetnénk vagy boronálnánk, az állattal tapostatnók a buzát, — ezt az ajánlott vetési módot szintén megkíséreltük, de sajnos, nem sikerült, mert szurkos keménykötésű talajunk kezdetben tulnedves, ragad, később pedig a melegebb szelek által oly hirtelen kiszikkad, hogy megcserepesedik, megkeményedik és a magot nem veszi be. Az itteni talajnál a tavasziakkal való herevetés volt a legalkalmasab minden évben jól sikerült, míg a buzába vetett here csakis nedves, bő esőzésű években és ritka buzában (holdankinti 5 q. terméssel) sikerült s így mi legtöbbszörre a tavasziakba vetjük a herét.“

A gyakorlat maga mutatja tehát, hogy a kevertvetés ellen felhozott két ellenvetés semmi egyéb, mint megcsökönösödött előítélet, amelyen bátran tul tehetjük magunk.

A lucernának kevertvetése ellen azonban lehet még egy ellenvetést felhozni, hogy tudniillik míg a védőnövényt korán kell vetni, addig a lucernát későn, mert érzékeny a hideg iránt. Az igazság itt az, hogy egyrészt a lucernát is kora tavasszal kell vetni, ugyanakkor, mikor a gabonát vetik²⁾, másrészt pe-

²⁾ L. Cserhádi „Különleges Növénytermelés“ 11. kiadás 355 old.

dig egyáltalában nem kell más növényvel, hanem tisztán, egymagában kell vetni, főleg szárazságra hajló viszonyok közt.

A többi herefélének kevert vetése mellett annyi előny és egyetlenegy hátrány sem szól, úgy hogy a herének a védőnövényvel vagy főnövényvel egyszerre való elvetése közszerű sorvetőgéppel minden különös felszerelés nélkül (legfeljebb Teopfer hengerkékkel) feltétlenül csak ajánlható. A kevertvetés ugyanis:

1. feleslegessé teszi a külön herevetőgépeknek vagy készülékeknek beszerzését, végezhető bármily rendszerű sorvetőgéppel, szóval pénz megtakarítással jár, de

2. tetemes idő és munkamegtakarítással is, mert a vetés felette egyszerűbbé lesz; el-esik a vetőgépeknek átállítása, esetleges felszerelése, két gépnek a megfigyelése, kevesebb iga, illetve munkaerő kell stb.; egy megbecsülhetetlen előny, hisz a tavaszi vetést mindenki lázasan csinálja;

3. a kevert vetéshez kevesebb mag kell, mint a szórva vetéshez, szóval magtakarítással is jár;

4. a here ugyanazokba a sorokba kerül mint a védőnövény, ami nemcsak azért előny, hogy a herebelevetés ellenére is megkapálhatja a külföldi gazdája, de nekünk is előny anyiban, hogy a tavaszi erőteljesebb csirája segíti a gyengébb herecsirát az előtérésben, míg

5. a szórva vetett here magára hagyatva, az esetleg képződő kéreg alatt tönkre megy; azonkívül a sekélyen lekerülő, szórva vetett here száraz tavasszal egyáltalában nem kél ki; míg

6. a mélyebbre vetett mindig megtalálja a csirázáshoz szükséges nedvességet és a netán képződő kérget még inkább lehet fogással, szeges hengerrel összetörni, mint a sekélyen vetett herénél;

7. a tarló jobban védi a herét a tél viszontagságai ellen;

8. az eddigi kísérletek és tapasztalatok szerint a kevert vetés a legbiztosabb vetés, mert a kikélest teszi biztosabbá és: „biztos kelés, biztos termés!“

Az 1904. és 1905. őszi száraz esztendőben sok alföldi gazdának ment el a kedve a lóhere termelésétől. Igaz, hogy a lóhere nem az Alföld takarmánynövénye, de mégis sok gazdaságban kisebb-nagyobb mértékben termelték, ha nem is annyira a takarmányozás folytonossága, mint inkább a jövedelmező magtermelése miatt; de mivel a fenti két évben alig sikerült itt-ott egy-egy herevetés, a legtöbb gazda felhagyott a lóhere termelésével, ha nem is jókedvvel, mert a heremagtermelés rendszerint jól jövedelmezett. Hátha a fenti egyszerű, de jóval biztosabbnak ígérkező vetési mód ismét kedvet csinál egyik-másik alföldi gazdának is a lóhere-termelésre! de hozhat ez a vetési mód másképp is a gazda konyhájára pénzt, úgy t. i. hogy a régi herevetőket eladhatja ócska vasnak!

Gyárfás József.

Termelési kísérletek abundansz amerikai zabbal 1904. és 1905-ik években.

Irta: Ifj. Rösler Károly.

I.

Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás 1892. óta többféle zabbal végzett kísérletet, de csakis a duppai zab az, amelyik hazai viszonyaink között majdnem minden egyes helyen bevált. A duppai zab

ugyanis számos helyen többet érnek bizonyult a magyar zabnál, mert bőtermő és nagy a hektolitersulya. Azóta a duppai zab elterjedt az egész országban, termelése mind általánosabb lesz, ami a legjobb bizonyítéka a duppai zab értékes voltának.

Az állomás 1904. év tavaszán egy újabb zabféléssel, az abundansz zabbal kezdett kísérletezni. Ezen zabból és még több más amerikai növény magjából évekkal ezelőtt 200-300 gr. mennyiséget küldött az állomásnak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kipróbálásra, illetőleg esetleges elszaporításra. Az összes magvak az akadémia kísérleti terén vettettek el, de ez első évi termelés után mindössze csak a következő négy növény-ujdonság: az abundansz-, abanner- és az improved zabok és a preston-buza mutatkozott érdemesnek a további kísérletezésre. A banner- és az improved-zab a későbbi kísérletek alkalmával semmiféle tekintetben nem tűnt ki, úgy hogy továbbtermelésük céltalan lett volna. Az összes magvak közül maradt kettő: a preston-buza és az abundansz zab. Az előbbi is sikerült elszaporítani, de midőn már vagy 10 gazdaság kísérletezett vele, egy télen át mindenhol kifagyott.

Az összes amerikai magvak közül egyedül az abundansz-zab maradt meg, lassankint elszaporítottván, nemcsak az akadémia kísérleti terén, hanem az akadémia gazdaságában is nagyobb területen termellett és mindig jó termést adott, Ezen zabból 1904-ik év tavaszán már nagyobb mennyiség állott az állomás rendelkezésére és ebben az évben a gazdáknak kísérletezésre kiosztható volt.

Az abundansz-zab eredeti hazája Kanada, Fejlődésre gyors, sőt buja, levélzete széles, haragos zöld színű, szára nagyon vastag, ritkán dül meg, bugája egyenletesen nagy, telt-szemű, elég nagy hektoliter súlyjal bíró féleség. Legnagyobb hibája az, hogy termésében aránylag sok zöld — tehát léha — szemet található.

Az 1904-ik év tavaszán 53 kísérletező kapott 90-90 kgr. vetőmagot azon kötelezettség ellenében, hogy ezt egy bizonyos nagyságu területre elveti, ugyanilyen nagyságu területen a gazdaság zabja is elvetetik, mind a kettőnek termését külön arattatván és csépeletetvén, a terméseredmények ez állomással közöltetnek. A kísérlet az egész országra kiterjedt, aránylag a legtöbb kísérlet Dunántúlon állítottatott be. A termelési és a terméseredményekről 42 helyről érkezett bejelentés, 4 helyen a zab kipusztult, 7 kísérletező pedig a többszöri sürgetés dacára sem küldött jelentést.

A kísérlet tőzeg kivételével mindenféle talajon végeztetett. A talaj minősége volt.

20 helyen agyag,	3 helyen televényes homok,
15 „ vályog,	1 „ márga,
1 „ fekete homok.	1 „ fehér homok.

Az elővetemény még változóbb volt. 19 helyen, tehát a kísérleteknek majdnem a felénél a zab őszi kalászos után került. Ez a körülmény világosan bizonyítja azt, hogy a még nagyon sok helyen a gazdaságnak a mostoha gyermeke, vetik már jóformán a kiélt területre. Igaz ugyan, hogy a zab élelmes növény, de a külföldi, igényesebb zabfélések csakis akkor fognak hazai viszonyaink között is jó terméseket szolgáltatni, ha ezen zabokat jó erőben és jól megmunkált talajba vetjük. 5 helyen árpa, 10 helyen tengeri, 4 helyen répa, 1-1 helyen pedig tők,

* Erdélyben br. Kemény József Marosnémetiben és Szász József Lándoron kísérletezett.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Sétéketek előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a botárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

lucerna, illetve mesterséges legelő volt a zab elveteménye. Az összes kísérletek közül tehát csupán 15 helyen került a zab kapás után, azaz a neki megfelelő helyre.

A talaj előkészítése a legtöbb helyen egy, másutt két szántásból állott. A zab alá istállótrágyát csupán Zimányon adtak, míg a legtöbb helyen 3-4, sőt több évre került a zab az istállótrágya után. Az utóbbi években a zabnak állandóan oly magas ára van, hogy termelésével nagyon is érdemes foglalkozni, de természetesen megfelelő termést csakis azon esetben várhatunk az idegen zaboktól és hazai zabunktól is, ha nem a trágyázás évét követően 4-5 év múlva vetjük a zabot, hanem az még jó erőben levő földbe kerül.

A kísérleti zab vetése három helyen szórva, a többi helyen géppel — gabonaszórással — történt. A legtöbb helyen március hónapban földbe került a zab, 5 kísérletező azonban csak áprilisban vetett. Az 5 helyen végzett késői vetés meg is boszulta magát, mert csupán Lesencze-Tomajon volt közepes a termés, míg a többi négy helyen a termés nagyon is alacsony maradt. Az elvetett és kikelt zab ápolási munkája nagyon sok helyen acatolás és gyomlálásból állott, más helyen a zab semmiféle ápolásban nem részesült. Az időjárás az országban majdnem mindenütt a legkedvezőtlenebb volt, amennyiben június elejétől, sőt már májustól kezdve állandóan szárazság uralkodott.

Valamely gabonaféle értékére döntő befolyással bír annak termőképessége. Ha már most az abundansz-zab terméseredményeit a vele párhuzamban termesztett zab terméseredményeivel egybe hasonlítjuk, a következőket látjuk:

Szalmatermésre az abundansz-zab 22 helyen felülmulta a gazdasági zabot, 6 helyen a két zabnak a termése egyenlő volt, míg 14 helyen a gazdasági zab többet termelt, mint az abundansz. Az abundansz-zab terméstebblete volt:

1 keresztig 3 helyen	3-4 keresztig 1 helyen
1-2 " 7 "	3-5 " 2 "
2-3 " 4 "	5-10 " 4 "
10 keresztig felül 1 helyen.	

A mint ezen csoportosítás mutatja, a szalmaterméstöbblet a legtöbb helyen csakis 2 keresztig emelkedett. Nagy átlagban ugyan valamivel több helyen volt nagyobb az abundansz-zab szalmatermése, mint a gazdasági zabé, de azért még ezen kísérletből azt a végleges következtetést levonni, hogy az abundansz-zab szalmatermésre a többi zaboknál többet érő nem lehet. Igaz ugyan, hogy a zabszalma a legtöbb helyen feltakarmányoztatik, de éppen az abundansz-zab szalmáját erre a célra alkalmazni nem igen lehet, mert sokszor oly vastagra fejlődik, hogy a vékonyabb nádhoz inkább hasonlít, mint a szalmához. Ezen tulajdonságánál fogva az abundansz-zabot oly helyeken, ahol minden más gabona megszokott dűlni, sikerrel lehet termelni, mert ez csak a legkritikább és kivételes esetekben dűl meg.

A szalmatermésnél sokkal nagyobb fontosságú a szemtermés nagysága. Az abundansz-zab terméseredményeit a gazdasági zab terméseredményeivel összehasonlítva kitűnik, hogy az abundansz-zab 25 helyen többet termelt a gazdasági zabnál, 1 kísérletnél a kétféle zab termése teljesen ugyanakkora volt, míg 17 helyen a gazdasági zab nagyobb termést adott. Azt semmiféle növényfeleségtől nem kívánjuk, hogy minden esetben többet és jobbat teremjen, mint a gazdaságban már meghonosodott és az ottani viszonyok közül beillő feleség, éppen azért az abundansz-zabbal elért ezen eredménnyel nagyon meg lehetünk elégedve annak is inkább, mert az abundansz-zabbal összehasonlított zab igen sok helyen a duppai zab volt, ez pedig a legbővebben termő zabfélések egyike.

Az abundansz-zab terméstebblete volt:

50 kg.-ig 4 helyen	150-200 kg.-ig 3 helyen
50-100 " 5 "	200-300 " 2 "
100-150 " 7 "	200-400 " 3 "
400 kg.-on felüli 1 helyen.	

Ha azon négy kísérletből, ahol a termés-többlet nem haladta meg az 50 kg.-ot eltekintünk, 21 olyan kísérletből beszélhetünk, ahol az abundansz-zab jóval nagyobb termést adott, mint a gazdasági zab. Ezen termés-többletek nemcsak néhány kgr. mennyiséget tettek ki, hanem 16 helyen 100 kgr.-nál nagyobb volt a különbség az abundansz-zab javára. Az összes kísérletek átlagtermését kiszámítván, azt találjuk, hogy az abundansz-zab átlagos termése 833 kgr. volt, míg a gazdasági zabé csak 791 kgr. Ebből világosan kitűnik, hogy az abundansz-zab nemcsak kivételes esetekben volt bővebben termő a vele összehasonlított zaboknál hanem az abundansz-zab átlagos termése is jóval nagyobb, mint a gazdasági zabé.

Az abundansz-zab leginkább duppauai és közönséges hazai zabokkal hasonlítottatott össze. Néhány kísérletnél a gazdasági zab ligovói, kanadai, meteor és siberiai zab volt. Ezen zabok közül a ligovói két helyen — Nebojszán és Baron — hasonlítottatott össze az abundansz-zabbal és ezen utóbbi zab mind a két kísérletnél jóval többet termelt, mint a ligovói, amennyiben Nebojszán 301, Baron pedig 283 kgr. szemterméssel felülmulta a ligovói zabot. Az egyéb zabfélésekkel szemben ily kiváló eredményt nem találunk, mert az egyik helyen duppauai, vagy a közönséges hazai adott nagyobb termést, mint az abundansz-zab, más kísérleteknél azután az abundansz-zab felülmulta úgy a duppauai, mint a hazai zabot.

(Folytatjuk.)

Néhány szó a városok utcáinak fásításáról.

Amint az állami, törvényhatósági nemkülönben községi utaknak gyümölcs, eper, esetleg akác vagy más haszon fával való szegélyezése közigazgatási sullyal bír, azonképen elsőrendű tényező úgy szépészeti, mint közegészségügyi szempontból a városok utcáinak és tereinek fásítása főképpen ott, ahol erre elegendő hely s ahol a hozzá való szép iránti érzék, valamint a kellő anyagi erő megvan, illetve rendelkezésre áll. A városok fejlődésével s azok fejlesztésével járó munkálatoknál feltétlenül szükséges, hogy gondoskodás történjék abban az irányban is, hogy miszerint a lakosság egészséges, szórakozó és pihenő helyet találjon a város belterületén; mert sajnos, ma napság már nagyon kevés város dicsekedhetik azzal, hogy közelében erdő terülne el, a telekspekuláció még a fűvet is kiirtotta. Nem tagadható azonban, hogy akadnak hazai városok (a fővárost nem számítva) ahol jó idő óta nagyobb előszeretettel népesítik be utcáikat fasorokkal; de több helyütt a hiba az, hogy minden megfontolás nélkül követik azt a 20-30 év előtti sablonos eljárást, hogy az utcai fasorok létesítését nem bízzák avatott kezekre, hanem valamely világlátott? város-anya belátására bíznak olyan dolgot, amely a szakember tehetségét is sokszor próbára teszi. És éppen ez a hiba, hogy az intéző körök, ha meglátnak egy más városban vagy fűrdőhelyen egy sikerült fasort, nyomban elrendelik egy ilyen hasonló ültetvény létesítését otthon, anélkül azonban, hogy tájékozódna afelől, vajjon alkalmas-e a talaj, milyenek az éghajlati viszonyok, milyen faféleség felelne meg a helyi viszonyoknak és hogy általában lehet-e, alkalmas-e minden utca a befásításra.

Amint a növénytermelő mezőgazda számot vet a termelési tényezők minden részletével annál is inkább, mert a fásítás nem rövid időre szól, s így már jó előre a fák jövő fejlődésére is kell gondolni. Volt alkalmam többször tapasztalni, hogy 20-30 éves fásítást ki kellett irtani, mivel terjedel-

mük miatt minden irányban akadályozták a közlekedést. Több irányban kell ma már a fásítás alkalmával a fák jövőjéről gondoskodni, mivel manapság a villamos, távbeszélő, távirta huzalak, a gázvilágítási csövek, az asfalt, a kábel, a kövezet, a csatornázás s városi vasutak stb. mind olyan tényezők, melyek a fásítást, illetve a fák természetes növekedését korlátok közé szorítják. De ha ez így is van, mégis az avatott kéz megtalálja a helyes irányt mindig anélkül, hogy sablonok után menne, mert a helyes irányt mindig a helyi körülmények és követelmények adják meg.

Számot kell vetni a fásítás alkalmával egyebek mellett a talajjal és éghajlattal, az utcák szélességével, azok irányával is, mert ha ebben az irányban nem terjed ki a figyelmünk, sok csalódás érhet. Főképp a talaj az, ami legtöbb városban hiányzik, mert hisz az utépitésnél, hogy annak szilárd alapja legyen — mindent felhasználnak, csak éppen termőtalajt nem. Az éghajlati viszonyokat és az utca fekvését sem szabad figyelmen kívül hagyni, mert nyilvánvaló, hogy amely fanem a felvidéken jól diszlik, az a forró alföldön időelött tönkre megy és viszont az alföld forróságának ellentálló fák a felvidéken részben vagy egészben a zordabb téli időben könnyen elfagyhatnak. De sokszor tapasztaltam azt is, hogy az utcák fekvése is befolyással van a fák növekedésére, mert míg az egyik utcában csak a hársfa diszlik jól, addig egy másik utcában csak a vadgesztenye álja meg a helyét, pedig egy a talaj, egy az éghajlat, de különböző irányu az utca fekvése. Fontos kérdés tehát a fásításnál az is, hogy milyen fa ültetessék az illető utcába, de nem lényegtelen az sem, hogy a fa milyen nevelésű? Csupán kíváncsiságból megfigyeltem olyan utcai fásítást is, amelynek anyaga t. i. a fák az erdőből kerültek elő, természetesen szép, egyenes, erős sudaras fák, amelyek azonban sehogyssem birtak megbarátkozni az utca hőségével és porával, ami természetes is, mert iskolázott — időnként metszett — gyökerek nem volt, a legelső forró napon levelei lesültek s így már a nyár közepén, — dacára az öntözésnek — teljesen kiszáradtak.

A fásításnál nevelt fa, ha igényeinek megfelelő talajban és éghajlat alá jut, még kevesebb gondozás mellett is jobban fejlődik, mint az erdőből szedett suháng, miért is teljesen mellőzendő az ilyen fákkal való fásítás, ez csak idő és pénzvesztés.

A fásításnál figyelmet érdemel az a körülmény és kérdés is, hogy milyen széles az utca vagy tér, mert minél szélesebb az utca, annál alkalmasabb olyan fákkal való beültetésre, amelyek csak a kevés vagy éppen semminemű metszést nem tűrnek, de azért fejlődésük arányos és szép, p. o. Piatanus, Aeseulus; Tallia. Viszont kisebb, keskenyebb utcák fásítására, már olyan faféleséget kell alkalmazni, mely a metszést sőt a csonkítást is minden utóbaj nélkül elviselik, mint akác, Celta, Aur, Ulmus stb.

A fásítás idejére nézve azt tapasztaltam, hogy a felföldön a hidegebb éghajlat alatt legalkalmasabb a tavaszi, ellenben az alföldön az őszi évszak, mindazonáltal ez nem zárja ki azt, hogy lehet az alföldön tavaszkor is fásítani.

Végül megjegyzem, hogy az egyes utcák fásításánál csak egy faféleség használtassék fel még akkor is, ha annak szélessége a négysoros vagy hatsoros faültetést megengedi, mert a fák növekedése, fejlődése egyenlő, egyöntetű, valamint kezelésük is könnyebb; csak a közutaknál lehet és sokszor kell is, szakaszonként más és más faféleséget ültetni, mivel itt már az illető utca-szakasz fekvése, iránya, az irányadó a fa féleség megválasztásánál.

Csörer Gyula.

Erdélyi gazdatisztek rovata.

Az *Erdélyi Gazda* rovatot bocsájt az erdélyi gazdatisztek rendelkezésére, melyben minden sor az erdélyi gazdatiszti kar érdekeit szolgálhatja, ügyeit tárgyalhatja, gondolatait, és fölfogását tükrözheti vissza. Vannak-e különös érdekeik az erdélyi gazdatiszteknek? Azt hisszük, hogy vannak; de majd most fog elválni, hogy megvan-e a gazdatisztekben az akarat ezen érdekek kifejezésére. Vannak-e tárgyalandó ügyeik a gazdatiszteknek? Bizonyára vannak, mert hiszen helyzetük nem mindennütt rózsás; de meg kell ösmerni ezeket az ügyeket. Gondolataik, önálló fölfogásuk van-e a gazdatiszteknek mindarról, ami őket környezi, mindarról, ami az ő életüknek medrébe többé-kevésbé mélyen belevág? Lehetetlen, hogy ne lenne, hiszen sok igen értelmes, sok igen tapasztalt egyén van ebben a karban, akiknek megnyilatkozására most ime bőven ad teret ez a lap.

Ha ez a rovat hétről-hétre meg fog telni, akkor elégtétellel láthatja majd mindenki, hogy az erdélyi gazdatisztek kifejezést is tudnak adni érdekeiknek és gondolataiknak és a kifejezés után az érdekek és gondolatok érvényesülése következhetik be. Ha üresen maradna majd ez a rovat, az távolról sem azt jelentené, hogy az erdélyi mezőgazdaság rendjében a gazdatiszteknek nincsenek különös ügyeik, bajaik, hogy erről a rendről nincsen meg saját véleményük, hanem csak azt, hogy saját ügyeik felösmerésére, saját bajaik gyógyítására, saját véleményük kifejtésére nincs képességük vagy akaratuk és ezek az ügyek elintézetlenek, ezek a bajok orvosolatlanok, ezek a vélemények észrevétlenek maradnak majd időtlen időkig.

Célja, határozott célja van e rovat megalkotásának.

Meg akarjuk ösmerni az erdélyi gazdatisztek tudásuk, képességeik szerint és azt akarjuk, hogy megösmérjék őket a birtokosok is, akik elvégre a saját érdekeiket legjobban mégis csak akkor fogják föl, ha tudás és képesség alapján választják meg munkatársaikat.

Föl akarjuk tánni helyzetüket, a birtokosokhoz való viszonyukat a nyilvánosságnak, mert véleményünk az, hogy csak akkor lehet helyzetükön javítani, ha annak visszásságait megmutatják, csak akkor válhatik a gazda és gazdatiszt között való viszony mindkét fél érdekében a leghasznosabbá, a legegészségesebbé, ha nyíltan, leplezetlenül igyekszünk ebből a viszonyból mindent kirekeszteni, ami félreértésre, károsodásra adhatna alkalmat.

Azt akarjuk, hogy a gazdatisztek az egymás tapasztalatait, gazdasági munkásságát megösmérjék és így egymásnak segítőtársai, egymásnak támogatói legyenek a közös pályán, amelyen nincs senki, aki többet már nem tanulhatja, nincs senki, aki a többiek okulására nem hathatna.

Egyebet is akarunk. A mai világban, mikor a szociális kérdések az életnek minden részletébe belenyulnak, a gazdatiszt, aki a néppel, annak is szegényebb részével érint-

kezik tolytonosan, a szociális kérdésnek legalaposabb ösmerője, a szociálpolitikai munkának legtevékenyebb részese lehet. Azt akarjuk, hogy ezen a helyen serkentést, utmutatást és tanácsot találjanak mindazon ügyekben, amelyek a falusi nép társadalmi jólétének előmozdítására szolgálhatnak. Nagy mértékben fogja ez emelni maguknak a gazdatisztek is társadalmi helyzetét.

Néma gyerek volt eddig az erdélyi gazdatiszti kar, amelynek baját nem ösmerték, mert szavát nem hallották. Ha néma marad továbbra is: magára vessen a bajok megmaradásáért, kórsággá válásáért. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület a gazdatiszti érdekek védelmére alakult nagy lelkesedés mellett; de a lelkesedés lelohadásával védelmezőképesége lett veszélyeztetve. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület fölhívására nyitottuk meg most ezt a rovatot, hogy beszéljenek, panaszkodjanak, bíráljanak a mi gazdatisztjeink.

Nem várunk a stilusművészet ékességében pompázó formát, hanem lényegét várunk, amely keret nélkül is az elmékhez hat. Nem várunk honmentő ideákat, hanem várjuk mindannak a leírását, ami a gazdasági életben előfordul és fontos. A szoros értelemben vett gazdatiszti ügyek tárgyalását várjuk. Várjuk azoknak a tapasztalatoknak közlését, amelyeket a gazdatisztek a termelés, tenyésztés és értékesítés terén elértek régi eljárásukkal, vagy új találmányok fölhasználásával. Várjuk azt, hogy a falusi szociálpolitikában résztvettek közöljék észleleteiket, az eddig attól távol voltak keressék tapasztalatok tanácsát. Várjuk azt, hogy a mezőgazdaság, a gazdatiszti élet, a falusi közigazgatás részleteit itt tárgyalják, itt vitassák meg, itt bírálják, ahol mindenkinek a szava annak belső értékével egyenlő súlyú, ahol százak vesznek arról-tudomást.

Ez a lap a legteljesebb mértékben méltányolja azt a nagyfontosságú tényezőt, melyet az erdélyi gazdatiszti kar a gazdasági tudás, gyakorlat és tapasztalat terén képez. Azt a ma föltáratlan szellemi értéket, amely itt rejlik, azt akarjuk napvilágra, forgalomba hozni. Nagyobb és rövidebb közleményekben egyformán lehet elosztva ez az érték. Üzemleírások, tapasztalatok közlése, kísérletek ösmertetése, termelési és tenyésztési eljárások kifejtése egyfelől — gazdasági viszonyokról, időjárásról, termény és állatárakról, stb.-ről szóló rövid tudósítások, másfelől egyaránt megmutathatják a gazdatisztek érdeklődését, szellemi értékét. A közérdekű kérdések föltevése éppen olyan hasznos lehet, mint az azokra adott válasz.

Talán mégis csalódnai fogunk várakozásunkban, talán mégsem fog hétről-hétre betelni ez a rovat. Akkor sem fogjuk azt hinni, hogy az erdélyi gazdatiszti kar alábbvaló lenne más országországok gazdatisztjeinél, hogy sorukban az értelem és képesség hiányzik, hanem csak azt, hogy a cselekvésre való akarat, a saját érdekük felösmerésének képessége, az egyetemleges célok felé való közös törekvés érzete hiányzik bennük kellő mértékben.

EGYLETI ÉLET.

Gyümölcsészeti tanfolyam.

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsága folyó hó 7-én tartott ülésén elhatározta, hogy Bánffyhunyadon, vagy a bánffyhunyadi járás valamelyik községében *gyümölcsészeti tanfolyamot* rendez a folyó évben és pedig a következő beosztással:

I. tavasszal (március vagy áprilisban)

1. nap délelőtt: különböző koru gyümölcsösök megtekintése, délután a délelőtt látottak megbeszélése és előadás a gyümölcsstermesztésről általában.

2. nap: A fák ültetésének tanítása és gyakorlása. (A gödrök kijelölése és kiásása, talajjavítások, trágyázás az ültetésnél, az ültetendő anyag kiválasztása, a gyökerek és korona metszése az ültetésnél, az utak befásítása, a csemeték és fák kiszáradás és kártétel ellen való megvédése.)

3. nap: A gyümölcsfanemesítés tanítása és gyakorlása.

II. Nyáron (junius vagy juliusban)

1. nap: A fiatal csemeték nyári metszésének, a nemesített fák nyári kezelésének, a nemesítés védelmének tanítása és gyakorlása.

2. nap: A legfontosabb kártevők és azok ellen való védekezés megösmertetése.

III. Ősszel (október vagy novemberben)

1. nap: Előadás és gyakorlat a gyümölcs szedésében, osztályozásában, elrakásában, csomagolásában, aszalt gyümölcs és gyümölcsbor készítésében.

2. nap: A gyümölcsfák ápolása. (A kerónák ritkítása, nagyobb sebek ápolása, a fák megtisztítása, meszezése, stb.)

3. nap: Trágyázás különféle természetes és mesterséges trágyával, talajjavítás mélymíveléssel.

4. nap: A fák védelme, kerítések készítése különböző anyagokból.

A tanításhoz és gyakorláshoz szükséges anyagok és eszközök közül azokat, amelyek a tanfolyamon résztvevők birtokában nincs, a tanfolyam rendezőse szerzi be.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Székelykiállítás. Háromszék vármegye főispánja 98./1907. szám alatt a következő meghívást bocsátotta ki: „A Kolozsvárt székelő „Erdélyi Gazdasági Egylet” Sepsiszentgyörgyön a folyó évi szeptember hó végén egy „Székelykiállítás” rendezésére határozta el magát. Ennek a kiállításnak jellege legnagyobb részben mezőgazdasági lesz, tehát felöleli az egész székelyföldre nézve az állattenyésztést, gabona és gyümölcsstermelést, mezőgazdasági gépek bemutatását, kapcsolatosan állatvásárral és állatdíjazással. Felkérem mindazokat, akik ezen mindenestre közérdekű kérdés iránt érdeklődnek, hogy a *folyó hó 17-én* Sepsiszentgyörgyön a városi nagyvendéglő éttermében délelőtt 10 órakor tartandó előleges értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Ezen értekezleten a kiállítást rendező „Erdélyi Gazdasági Egylet” kiküldöttje és a marosvásárhelyi székelykirendeltség vezetője is részt fognak venni, akik a kiállítás részletes tervjavaslatát is elő fogják terjeszteni. Sepsiszentgyörgyön, 1907. február hó 12-én. Hazafias tisztelettel *Elekcs Béla* főispán.”

Az előkészítő értekezletéről jövő számban fogunk értesítést adni.

— A folyó évi XXIV. tenyészállat vásár rendező-bizottsága már megállapította a vásáron kiadandó díjakat. Ezek közül mai szá-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férj és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

munkban közöljük a szarvasmarhák csoportjában kiosztásra kerülő díjak sorozatát a következőkben:

A földmívelési miniszter nagydíja abszolút tenyésztéssel bíró nyugoti fajta bika részére.

Magyar fajta: I. bikadíj 600 K., II. bikadíj 300 K., I. tehéndíj 300 K.

Szimenthali: I. bikadíj 600 K., II. bikadíj 300 K., III. bikadíj 150 korona. I. bikaborjudíj 200 K., II. bikaborjudíj 100 K., I. tehéndíj 300 K., II. tehéndíj 200 K., I. üsződíj 200 K., II. üsződíj 100 K.

Berni: I. bikadíj 600 K., II. bikadíj 300 korona.

Pinzgau: I. bikadíj 400 K., II. bikadíj 200 K., I. tehéndíj 200 korona.

Borzderes: I. bikadíj 400 K., II. bikadíj 200 K., I. tehéndíj 200 korona.

Pirostarka hazai tájfajták: I. bikadíj 400 K., II. bikadíj 200 K., I. tehéndíj 200 K., II. tehéndíj 100 korona értékben.

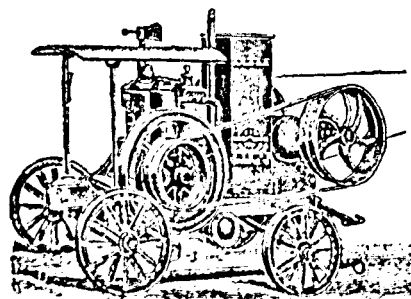
— **A székelykereszturi állatkiállítás.** Az udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület Székelykeresztúron folyó évi február 28-án és március 1-én országos jellegű bika- és üszőkiallítását és vásárt rendez. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok után 2 százalék az egyesület javára fizetendő. E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar-erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött tenyészbikáikkal, borjas teheneikkel és 1—3 éves tenyészüszőkkel, udvarhelyvármegyei községek, birtokosságok, tenyészbikáikkal szintén versenyezhetnek. Ezen országos jellegű tenyészbika vásárt Udvarhely, Nagy-küküllő, Marostorda stb. vármegyék, sőt a Királyhágón lakó elsőrendű tenyésztők is felkeresik tenyészbikáikkal, e szerint ugye egyesek, mint községeknek a legkiválóbb alkalmuk van arra, hogy ott tenyészbika szükségleteiket beszerezhessék. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület hirdetésében a következőket mondja: Az erdélyi-magyar fajta szarvasmarha munkabírása, járványos betegségekkel szemben való ellentálló képessége nagyobb, mint bármely más fajtaé. E jeles tulajdonságai Gazdasági Egyesületünk kezdeményezésére megyénk területén lakó szaktenyésztőknek mintegy 3 évtized óta folytatott céltudatos tenyésztése mellett oly magas fokra emeltettek, a minél fogva az a világ legelsőrendű igás marhájának tekintendő, melyért a nyugati államok nagy gazdái évről-évre felkeresik vásárait, igás marha szükségleteiket kielégítendő. Éppen ezért felhívjuk a keleti államok s hazánk azon vármegyei községeinek figyelmét kiállításunkra, melyeknek ily marhára van szükségük, melyek jutányos árban akarnak elsőrendű magyar-erdélyi fajta tenyészállatokhoz jutni, hogy ebbeli szükségleteik kiegészítése végett vásárukat felkeresni saját érdekükben is el ne mulasztják. A bejelentések Gálffy Kálmán székelykereszturi főszolgabírónál eszközlendők.

— **A gabonapiacról.** A német gabonapiacokon az utóbbi napokban élénk áremelkedés volt észlelhető. A buza ára tonnánként 4—5 márkával, métermázsánként 50—65 fillérrel emelkedett. Ennek az áremelkedésnek oka az a körülmény, hogy immár bizonyos lett, hogy Oroszországnak a múlt évben elég gyenge termése volt. Az orosz kormányhivatalos statisztikájára nem adott erről világos képet. De az éhínségről szóló, egyes kerületekből egyre hangosabbá váló panaszok és annak a ténynek köztudomásává válása, hogy a Volgamenti kerületekben a parasztok vetőmagszükségletére segélyakciót kellett indítani. megerősítik azt a föltevést, hogy a terméseredmények még sokkal gyengébbek, mint ahogy azt az orosz kormány bevallja. Egyébként az orosz kivitel mennyisége is jelentéktelen csökkenést szenvedett ebben a hónapban és pedig csak az eddigi 4 hónapban 12 millió métermázsával csökkent az orosz gabona — és ebben 9 millió métermázsával a buza-kivitel. A bécsi piacon ennek következtében a külföld is vásárló kedvet tanúsított és Svájc részére nagyobb kötés történt tiszamenti búzában. A magyar piacra nézve a külföldi piac viszonyai kedvezőbbé váltak és igen kívánatos volna, hogy szállítási akadályok most már ne állják útját ezen kedvező helyzet kiaknázásának. Azok az aggodalmak, amelyek az új német vámoktól a sörárpa-kivitelünket feltették, nem igen váltak be, mert Németországba nagy mennyiségű sörárpa exportáltunk és a német kereslet még most sem tudja nélkülözni sörárpaikat. Különösképpen a budapesti gabonátörsde függetleníti magát a külföldi konjunkturától és a német 50—65 filléres áremelkedésre nem reagált, üzletmenete vonatott volt. Ha az orosz termés silányságáról kétségtelen bizonyosságú hivatalos hírek fognak érkezni, akkor az európai tőzsdék közül egyik sem vonhatja ki majd magát ennek áremelő hatása alól. (u.)

— **Kömölőtermelésünk 1906-ban,** a kolozsvári állami kömölőtermelési szaktanár jelentése szerint a következő eredményeket érte el: Az ország kömölőterülete ca 1700 kat. holdra emelkedett (1898-ban 650 kat. hold, a többi zárjelbe tett szám az 1905. évről vonatkozik!) ebből a két legfőbb kömölővidékre: az erdélyi részre 500, a bácskára ca. 1000 kat. hold esik. A kat. holdankénti termés emelkedőnek tekinthető. az országos átlag: 394,5 (279) kgr. az erdélyi részeken 472 (416,5); az alföldön 478 (410); a Dunántul 329 (240); felföldön 299,5 (150) kgr. volt. Ezen vidékeken a maximális termések: 650, 750, 579, 420 kgr. voltak kat. holdanként. Az értékesítés gyengébbnek, de az 1905. kinél valamivel jobbnak mondható. Száz kgr. kömölő országos átlagban 215,5 (140) koronán értékesült; az erdélyi részeken 204,5 (90), az alföldön 216,7 (90), a Dunántulon: 221,3 (158) s a felföldön 221,1 (80) koronán értékesült métermázsánként. Jövedelem számításnak, sz. orsz. átlagok szor-

zatából: 394,5 q. × 200 kor. (redukált szám) = 789 kor. nyers jövedelem, ebből 400 kor. évi kiadás levonva, marad = 389 kor. tiszta-jövedelem. A forgalom már júliusban megindult prima komlókkal, de egész idényben is vonatott volt, részint kartelek, spekulációk miatt, részint mert a külföldről jó termést hirdettek! A nyári termések átlagban különként 300 koronán keltek, s legszebb árat, 6 koronát per kgr. a fogarasi ménes uradalom érte el. 1907 elejéig a segesvári piacról 3260 zsák (9790 q.) komló indult el, ebből 4 hazai sörgyárba csak 167 zsákkal került, a többi Ausztriába szállított, továbbá 493 zsák Bambergbe s 20 zsák a román Ploestibe. A bácsopetrői piacról ca 5200—5400 q. került forgalomba. Da van még eladatlan komlónk is. Az O. M. G. E. saazi bizományossa útján mintegy 40 termőhelyről: 538 q. magyar komló jutott a cseh piacra: 202,75 kor. átlagáron! Ez évben még ez az értékesítési mód látszott a legbiztosabbnak! Végül arra kéri a fent felzett szaktanár a komlótermesztő gazdaközönseget, hogy, ha új ültetések vagy hozzátelepítések, más művelési módok, műtrágyázási rendszerek, mesterséges szárítók stb. ügyében való megbeszélés, s helyszínelés szempontjából a helyszínére akarják utaztatni, már most küldjék kiszólító leveleiket, hogy az évi utazási tervezetét szabályszerűen s idejében elkészíthesse, s felelős hatóságának betérjeshesse.

— **A lugos (drótos) rendszerű komló-művelésre** kezd áttérni hazarészünk sok komlótermelője, s nem sok idő telik bele, hogy pl. a Küküllővidéken jellegzetes fenyőkaros komlósok elűnnek. Az érdekelt gazdaközönség körében mozgalom indult meg, hogy talán a székelykirendeltség venné kezébe az átalakítás vezetését, hogy így megfelelő szilonyanyagokat, használt állami (posta) sodronyhoz könnyebben és olcsóbban hozzáférhessen a gazdaközönség. Ma már pl. Székelykeresztúron 40—44 fillér egy komlókaró ára (1897-ben meg 24 fillér) s így holdanként 720 korona a költség, a mi 7—8 évenként megújul, erősen romlanak a karók, ezzel szemben a lugosrendszerhez kell kat. holdanként 110 drb 8 méteres (kihányás telefon) oszlop a 3. kor, 330 kor. és 800 kgr. használt postadrót a 16 kor = 128 kor., a két összeg 458 kor., ehhez még hozzáveszünk beállítási munkabérbe (székelyföldön kat. holdanként 150 koronát) az egész költségösszeg ca. 600 koronát tesz s így jól beállított lugosrendszer 12—14 évig meg se rendül, míg a karós művelésnél minden tavasszon a karók beállítása s öszkor a kiszedés sok munkával s töréssel jár. A lugosrendszeren a termés is egészségesebb, az állandó lengést nem állja a rovarrellenség, a szélnek is jobban enged a zsinorra akasztott komlólomb, míg a karókon kiszokott telni a penészbetegség s rovaralca is. A leg egyszerűbb és legolcsóbb lugosrendszerek leírását megtalálhatja az érdeklődő az Erdélyi

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzemb. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges. Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosp (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd,

Gazdasági Egylet könyvkiadóvállalatában megjelent és Cséser Lajos szaktanár által írott komlótermesztési füzetben, mely az E. G. E. pénztárában Kolozsvár, Erdélyi bank: 1 koronás postautalvánnyal megrendelhető.

— **Befejezett háziipari tanfolyamok.** A kolozsmezei gazdasági vándor tanár által e télen rendezett 6 hetes háziipari tanfolyamok jó eredménnyel berekesztettek. *Györgyfalván* kerti butor csináló tanfolyam volt, ott Hankó-Veres Károly főszolgabíró méltatta ezen új háziiparág fontosságát, s a lakosság nevében Fekete Antal igazgató emlékezett meg hálával Darányi miniszter nemes akciójáról. *Nagykapuson* kosárfonó tanfolyam volt 22 résztvevővel (amott 17) s itt február hó 12-én szép közönség jelenlétében Biedermann József főszolgabíró ismertette a földmivelésügyi miniszterium népségítő munkálkodását.

— **A komlópiacról.** Saazból írják február 8-iki kelettel, hogy ott az „idegen“ komlót 50 kilonként 110–120 koronáért vásárolják. Azóta csendesebb a hangulat, bár nem lanyhult s valószínű, hogy mihelyt kimelegszik az idő, s a sörgyártás is erősbül, élénk s állandó lesz a kereslet. Hazarészünkben itt fekszik még 4–5 nagyobb, szép formájú komló: akad is egy-egy kérő, persze még mindig szerénytelen áron.

— **A legeltetési rendről.** Dr. Pavlik Sándornak a „Legeltetési rendről“ írt és lapunkban ösmertetett munkáját a földmivelésügyi miniszter a következő leirattal ajánlja a mezőgazdasági közigazgatásnak figyelmébe:

98191/VI—3—1906. Dr. Pavlik Sándor kolozsvármegyei aljegyzőnek „A legeltetési rendről“ című s a könyvpiacra bocsátott munkája a mezőgazdasági közigazgatás terén alkalmas gyakorlati kézikönyvül szolgálhat, miért is arra, mint ilyenre a Cim figyelmét felhívom, közölve, hogy e mű a szerző sajátja s bolti ára 2 korona. Budapest, 1907. január 27. A miniszter helyett Mezőssy s. k. államtitkár.

— **Szállítási díjak ingyenes kiszámítása.** A budapesti m. kir. *Kereskedelmi Muzzeum* kebelében működő tarifa osztály díjmentesen számítja ki bárkinek, aki valamit szállítani akar, a legközelebbi utirányon elérhető legolcsóbb vasuti vagy hajózási szállítási díjakat, úgy a belföldi, mint a külföldi viszonylatokban. Bármikor és bármely tarifális kérdésben szívesen kezére jár a szállító közönségnek a muzeum, csupán az jelentendő be hogy

1. milyen eltkből áll a küldemény s hogy milyen csomagolásban kerül feladásra; 2. mi a sulya a küldemenynek, illetve hogy darabárúként, fél vagy teljes kocsirományokban adatik fel a küldemény;

3. gyors vagy teherárúként adatik fel a küldemény s végül;

4. mely vasuti illetve hajóállomáson kerül föladásra s mely vasuti, illetve hajó állomásra van az rendelve.

A szabályzatok, díjszabási határozmányok, áruosztályozás, szállítmányozási feltételek és módozatok közlésére, illetve értelmezésére irányuló kérdések föladásánál pedig megjelölendő a föladásra kerülő áru, valamint a szállításnak közelebbi részletei. A gazda tehát saját jól felfogott érdekében cselekszik, midőn szállítmányainak föladata előtt a tudni kívánt és tudni szükséges fentemlített tarifális utbaigazítás végett akár írásbeli

uton, akár telefonon: (24—16) a m. kir. Kereskedelmi Muzzeum igazgatóságához (Budapest) fordul.

— **Országos borvásár Pozsonyban.** A „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ által f. é. március hó 23.—25.-én Pozsonyban rendezendő IV. orsz. borvásár iránt vásárló körökben óriási az érdeklődés. Jelzett egyesület a múlt héten küldte szét 10.000 példányban bel- és külföldi borkereskedőknek és vendéglősöknek bornyilvántartó lapjait, melyeken 120.000 hl. termelőknél heverő bor beszerzési forrása van megjelölve. Ennek alapján a bel- és külföldi vásárlói tudomást szereztek arról, hogy nálunk — főleg ó-borokban — meglehetősen nagy a készlet, kívánatos, hogy ha ilyenek azután a pozsonyi borvásáron megjelennek, ott ezen borokból mintákat is találjanak. Azért minden szőlőtermelő, akinek eladó bora van, ne mulassza el azt a pozsonyi borvásárra bejelenteni. Bejelentési határidő február 20 án jár le. Borvásári szabályzatot, bejelentő lapokat küld, mindennemű felvilágosítást nyújt az „M. Sz. O. E.“ igazgatósága (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. II.)

Riparia Portalis alanyon ojtott egyéves, jégverésmentes, fajtisza, fajazonos és szokványminőségű

Szőlőajtványokról,

bor- és csemegefajokban kérjen árjegyzéket, míg a készlet tart.

Mósa Ferencz mezőgazdasága és ipartelepe,

Oláhkocsárd, u. p. és Vasúti állomás Maroscsapó. 1825

— **A korai baromfitenyésztés előmozdítása.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, hogy a kisgazdák korábban vihessék a piacra a fiatal baromfit, úgy a hazai szükségletre, mint a kiviteltre szánt fiatal baromfit, a Baromfitenyésztők Orsz. Egyesületének 50.000 koronát bocsájtott rendelkezésére, hogy keltető gépeket szerezvén be, a gazdaközönség körében a mesterséges keltetést minél szélesebb körökben elterjessze. Közelebbi felvilágosítást a nevezett egyesület (Budapest Köztelek) ad.

— Budapesti szeszárok. Az Első Alföldi

Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár heti üzleti jelentése szerint az árak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 150 kor. kicsinyben 154 korona. Finomított szesz adózatlanul nagyban 50.50 kor., kicsinyben 54.50 kor. Nyers szesz adózva nagyban 147 kor., kicsinyben 149 korona. Denaturált szesz nagyban 40 kor., kicsinyben 42 korona.

— **Almatermelők figyelmébe.** A magas hegyvidéken termő almafajták közül mostanában a svéd almafajtákat kezdik felkarolni. Közülük 550 méter magasságban például nálunk a Signe Tiis nevű alma nagyon jól bevált. A külföldiek, különösen Holsteinben, Kelet-Poroszországban az újabb megfigyelések alapján nagyban kezdik terjeszteni. Gyümölcsének alakja kalvilszerű, íze finom, amely nagyobb igényeket is képes kielégíteni. Nálunk többen kísérleteztek már vele. Különösen Wachsmann Albert gyógyszerész Borgoprundon, lelkes hive, aki számos más svéd eredetű almafajtákkal együtt a magyar havasi népet akarja ezekkel a magas hegyekre alkalmas almafélékkel ellátni, foglalkozik nagyban e fajta termesztésével. Kísérletekre díjmentesen is szívesen szolgál olcsó vesszőkkel ez érdekes fajtából.

— **Mai mellékletünk.** *Faragó Béla* zalegerszegi magyar magpergető és termelő árjegyzékét, mely egy régi és újabban rohamosan fejlődő szolid hazai vállalat kiadványa, olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Lujza hercegnő tartásdíját** tudvaleg havi 7000 koronában állapították meg, Koburg Fülöp herceg ezenkívül kötelezte magát, hogy elvált nejének rendszeren küldeti meg az *Első Alföldi Cognacgyár* kitűnő *barack-cognacját*.

— **Petőfi Sándor** megénekelte Kecskemét városát, ahol mostanában az *Első Alföldi Cognacgyár* igen kitűnő barack-, jéglikört stb. gyárt. — A „Barack Híradó“-t a gyár vezetősége ingyen megküldi.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Kevéssé használt
6 lóerejű

Gőzcséplőgép készlet

70%

árleengedéssel eladó!

További felvilágosítást nyújt:
Sándor Imre Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 7. szám. —

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

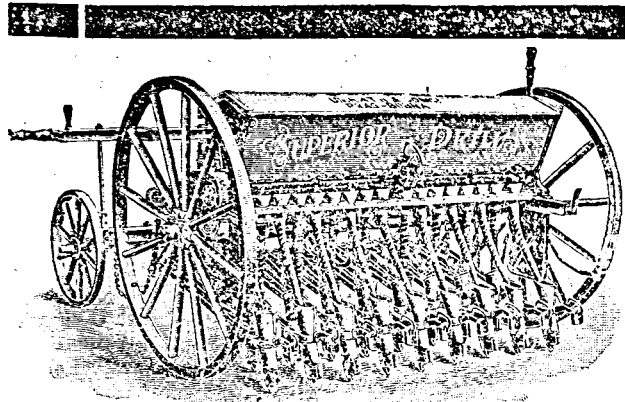
az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

1801-I.

Superior Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!! —

!!! Tessék közelebbi leírást kerni !!!

Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.

Egy- és többvasu ekék.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Triórök. Mútrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 100 HP.-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egyet” bizalmi férfai adnak véleményét. 1001

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság

FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, úbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végrelegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott diszkrét és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Kizárólag

Vetőmagnak termelt:

„DUPPAUI” zab 50 kilónként 9 korona

„HANNA” árpa 50 „ 8 korona

árban addig, míg a készlet tart

ELADÓ:

László László és Gyula

gazdaságában

Nagy-Iklódon.

1830

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle szák- és ponyvagyár Budapest, V., Nádor-u 31—33, az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindenemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

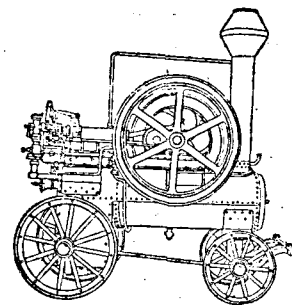
Akácfa 1—2 éves ezre 5 kor.

Öt évesek átültetettek 3—5 cent. átméretű szép sorfák 2 méterre visszavágvva waggonba rakva : száza 25 korona, ezre 200 korona.

Szabó Lajos lelkész,

Apostag.

1836

Beck és Gergely

Budapest, V., Váci-ut 12.

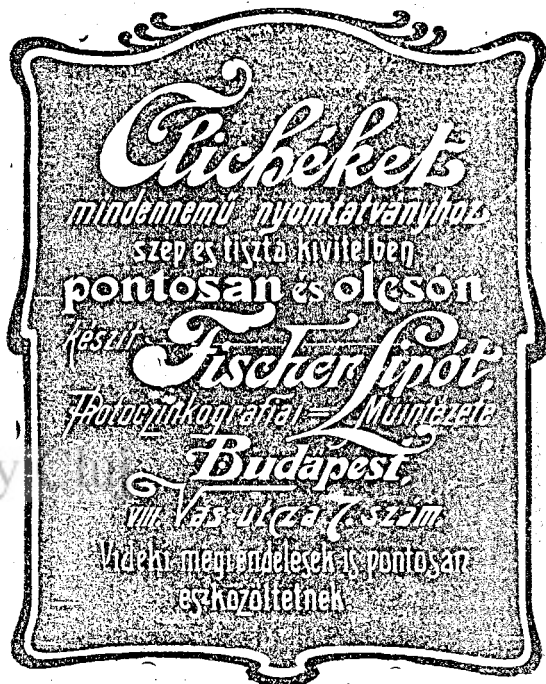
1725

Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállíthatnak s mindenkor raktáron megtekinthetők.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,953.240.—
Partalékok	601.263.93
Összesen: 2,554.503.93 K.	
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.23 „
1905. „ „	61.730.60 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2½%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

MÜHLE VILMOS

os. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR

Mag-, Növény-, Rózsa- és Fa-Nagytenyészetek.

(Művelési terület 94 hold.) 1813

VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti s mezei veteményezésre

(Műhle magvai jóságban elérhetők, de ebben, felülmúlhatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(Műhle fái többször átültettek, jól iskolázottak, mindenütt jól és bitosan gyarapodnak.)

A legszebb fenyőfélék, díszeserjék, rózsák stb. stb.

(Műhle tüllevélű mind féléllők, dísz- és kuszócserjék, valamint rózsák a létező legszebb virágok.)

Postacsomagok magvakkal 5 koronán felül értékben bárhová bérmentve küldetnek.

Műhle kertészeti kézikönyvei díltelenségek számára a legjobbak, megrendelésekhez ingyen csatolhatnak.

Dusan illusztrált főárjegyzék — páratlan a maga nemében — kíváncsúra bárkinek ingyen és bérmentve megküldetük.

Répa- mag

óvári, oberndorfi,
eckendorfi javított
óriás

Dollár zab

Székely

tengeri

Karós és törpe

babok

Gyorsfejlődésű

Magyar bikák

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok

Orpington kakasok

lámpanélküli

Költőgépek

Pekingi kacsa-, emdeni
Ind-, fehér és fekete
Orpington-

tojásokra

előjdgzést elfogad

Teleki Arvéd gróf

drassói uradalmi
intézősége, u. p.

Koneza.

1842

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az **Erdélyi Gazdasági Egylet** telkén, ez Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az **Erdélyi Gazdasági Egylet** titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! **Vízvezeték!**
Villanyvilágítás!

1596

Ispán

kerestetik 600 holdas gazdaságba, ki a gazdaság minden egyes ágában jártas és több évi praxissal bír.

Feltételek: nős, józan életű és nem nagy igényekkel bíró és lehetőleg földmives iskolát végzett legyen.

Megkivántatik személyes jelentkezés és a fizetés meg egyezés után történik

Az állás márczius 1-ig betöltendő.

Czim: **TOLOKÁN DEZSŐ, Sz.-Kraszna.**
1814

Fr. DEHNE gép- és gőzekgyára

HALBERSTADTBAN.

Ajánlja gőzekelt magas feszültségű felülmulthatatlan legújabb compound gőzekemozdonyokkal mint a jelenkor legelőkeltebb gyártmányát,

Uradalmaknak kedvező fizetési feltételek.

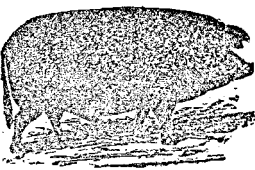
Költségvetést és minden irányban kívánt felvilágosítást gyáram magyarországi alant megbízottja ad:

TIMÁR EDE, Budapest, Lipót-körut 28.

1835

Piumei Kávébehozatali Társaság kolozsvári fióktelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o Oránként friss pörkölés. o o
Világhírű „SOERABAJA“ kávékeverék Valódi „TÖRÖK“ kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulthatatlan. o o o o o o
Tea és Rum különlegességek.

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testakaltu, elsőrendű tenyészetből, deczemberi tenyészképes

kanok

ELADÓK

KORNSTEIN TESTVÉREK-nél,
NAGYSZALONTÁN (Pata pusztja).

Ugron Zoltán-féle fiatfalvi tengeri

1906-ban több mint 100 helyen kísérletezve.

Korai érés mellett legbővebb termőnek bizonyult. Legelőnyösebben tünik ki minden tengeri közt a föld minőségéhez alkalmazkodása által. Legzordonabb klíma alatt is beéri. Debreceni m. k. gazdasági akadémiánál aug. 12-én törték. Legszegényebb földben sem ad meddő szárt, televénydus és friss trágyás földben k. holdanként 30 mázsaig. Ára zsákostól, 80 kg. tizenhat, öt mázsa felül a vevő zsákjában mázsaanként ab 5-é egykeresztur vasut és posta-allomás tizennyolc korona.

Ugyancsak magyar bi. és yorkshire mangalicza keresztezés malaczkok kaphatók. Kevés készlet. 1812

Előjegyzéseket elfogad:

Fiatfalvi gazdaság.

Eladó széna.

Mintegy negyven szekér mennyiségű jó réti széna, sarju és lóhere eladó.

Megtekinthető Dengelegen (Szamosujvár és Nagyiklód között) — Értekezhetni levélben:

Surányi Sámuel

gazdatiszttel Bábolna, u. posta Szászváros.

1844

Hirdetmény!

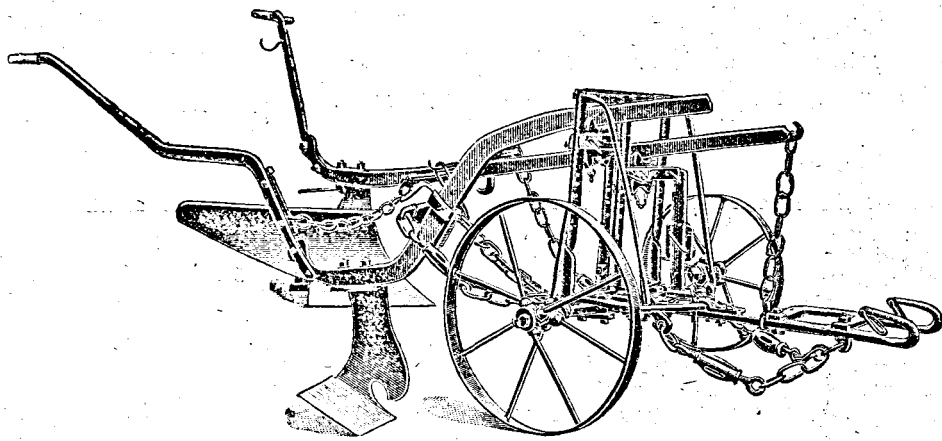
Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy 1 $\frac{1}{2}$ millió 150 különféle fajú a legnemesebb Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elvermelt, minden szőlőbetegségtől mentes, a faj azonos-
ságáért teljes szavatosság mellett ajánlja sima szőlővessző készletét, továbbá igen szép 2—3 éves gyümölcsfa ojtványait. n. m.: Alma, Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cseresznye, Megy, Birs, Ojtót-Eper,

Eper, Akác és Gleditria magoncait, Diszfákat, virágzó cserjéket és felfutókat, Diót remek, szép különféle fajú és nagy-ságu fenyőket a legjutányosabb áráért pontos kiszolgálás mellett ajánl a tavaszi időnyre. 1839

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. Megrendelések: Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

A talajművelés legújabb és legjobb módja

a szabadalmazott „BIPPART”-féle egyes és kettős ekével

eszközölhető. — Egyidejűleg forgatja a termőréteget és lazítja az altalajt Célyszerű munkája folytán általánosan kedvelt.

A kukoricaszár táperejének leggazdaságosabb kihasználása a

kukoricaszártépő-gép (shredder)

által történik. Bámulatos nagy munkaképesség, tartósság, egyszerű szerkezet és olcsó ár tekintetében egyaránt előnyösebb mint minden versenygépmű.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál

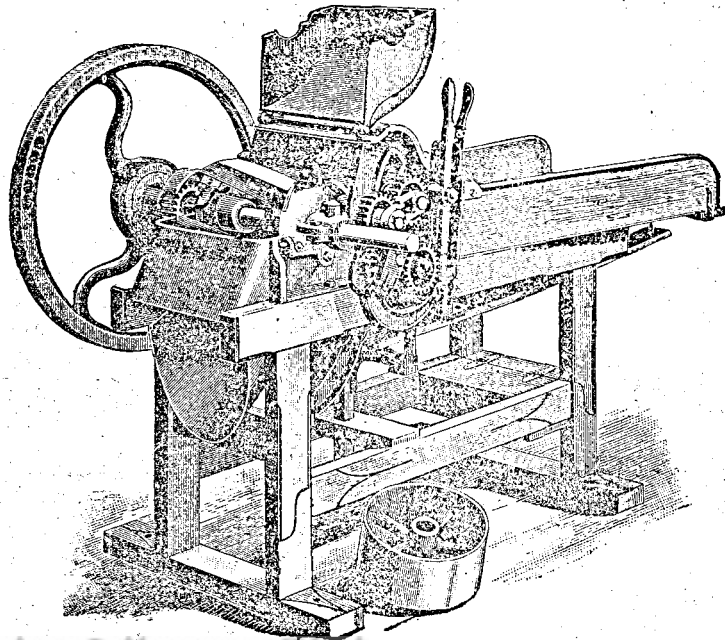
BÄCHER RUDOLF

• • MELICHÁR FERENC főraktára, • •
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 68-ik szám.

1803

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND.

Szász-Fenesen

Kolozsvártól 7 kilométernyire a Szabó—
Gróf Mikes-féle mintegy 1500 hold

mezőgazdasági birtok

folyó évi áprilistól kezdve

haszonbérbe kiadó.

A haszonbérletek feltételei **Dr. Ferencz József ügyvéd** (Kolosvár, Kossuth Lajos-utca 10-ik szám) irdájában megtudhatók.

1828

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

által a legújabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóharc-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1832

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér!
— Legolcsóbb és legrövidebb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

• Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. •

HAJÓS és TÁRSA

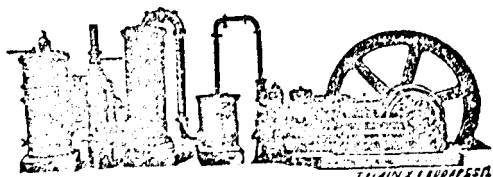
okleveles mérnökök motorvállalata

1809

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telecon 66—69.

Arjegytek és költségvetés ingyen.

Piros Delaware vessző

sima 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt.
15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség!

2 éves bor és csemege fás és zöld

oltványok, a legkitünőbb Chasselas, Muskotály
és különleges csemege fajokban.

Európai és amerikai

sima gyökeres vessző, mérsékelt áron.

Árjegyzéket mely a „Delaware“ s az ösz-
szes fajok részletes ismertetését és sok hasznos
tudnivalót tartalmaz — ingyen és bérmentve küld:

SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA
szőlőtelepe

1793 **BIHARDIÓSZEG 14.**

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉT TÍZEMŰ NYERSOLAJ
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT
1 1/2 - 2 FILLER
ÓRÁNKENT és LÓERŐNKENT
NINCSEN ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PENZÜGYI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA és TÁRSÁI BUDAPEST
V. VÁZSI KÖRUT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Tapasztalt
okleveles

Gazdatiszt,

25 éves
gyakorlattal,

önálló
kezelőtiszti
állást

keres.

Címe a
kiadóhivatalban.

1831

Eladó

a Báró Rothenthal
Henrikné szőke-
falvi (vasutállomás hely-
ben) gazdaságában, a birtok
bérbeadása miatt,

25 darab

magyar erdélyi fajta szelid tenyész tehén, erős, csontos, szabályos
testalkatúak, jó tejelők s ezeknek 39 drb. különböző koru üsző és bika borjai.

A tenyészet a Sperker Ferencz Szent-demeteri tenyészetéből több éven át előre lefoglalt fölösleges
számu tehén és üsző megvásárlása útján alapított s a törzsbikák is mindég onnan szerezettek be. Utóbbi
években a 2-éves tenyész bikák kimutathatólag darabonként 800—1200 koronáig adtak el.

Továbbá eladó 17 darab fekete fecske hasu mangalica anyakoca és 52 darab 1 éves süldő, vészen
átmentek.

Vevők kéretnek a megtekintés idejének megállapítása végett Sperker Ferencz
— földbirtokoshoz (lakik Szent-Demeter, u. p. Nagy-Kend) fordulni. —

1797

Háromszéki birtokba
gyakorlott gazdatiszt

kerestetik

Május elsejére.

Cím megtudható a

kiadóhivatalban.

Pályázatokhoz bizonyítvá-
nyok másolatban mellék-
lendők.

1822

Mendel Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű

1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár
Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Telefonszám 394.

Törlesztő kölcsönök.**Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank**

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nknél számítatik, kisszebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Acetylen világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott LUX
készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a
vizbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Spezialitás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok,
gyárak, szállodák, malinok és magánházak részére. Kezelés
nincsen olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fil-
lérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül Motorok: benzínre, gázra,
nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT
Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

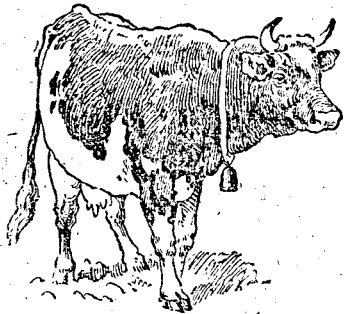
1807 (a.)

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.
KWIZDA FERENC JANOS
 cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
 1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósportcikkek.

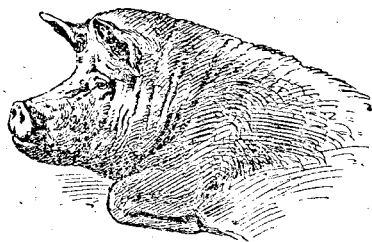
Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
 Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.
 Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, úgy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírára képesíti.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1.40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Kwizda-féle sertés- és baromfi-por

Egészségi por a hizlalás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1.20. Nagy doboz Kor. 2.40.

Kwizda-féle baromfi-por

dietaetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, pávak stb. részére. Egy doboz ára K. 1.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerfára, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
 a saint-louis-i világkiállításon.
Alfa Separator R. J.
 Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.
Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
 Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és jolyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
 készséggel szolgálunk. 1018.

Eladó nagy mennyiségű Fenyő (tőfa)
 egyenes szőlő- és komlókaró, a **Sáromberki vasuti állomásnál** (Maros-Torda vármegye e) Szőlőnek 2 1/2 métertől 3 1/2 méter hosszúságban és 4 1/2 centimétertől 5—5 1/2 centiméterig átmérő vastagságban. Komlónak 3 1/2 métertől 4 méter hosszúságban és 5—6 centiméter vastagságban. Esetleg elfogad **cserefa szőlő-karó** megrendelést is. — Értekezhetni **Simó Gábor** gazdatiszttal **Nagy-Ernye**. Posta- és táv. áll. **Sáromberke**. 1833

TRÁGYAGIPSZ!

Mint az összes hazai gipszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitűnő trágyagipszet

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya a trágyagipsz, amely különösen sikerrel alkalmaztatik: istállótrágya javítására és konzerválására, lucerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya vagy konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra legnagyobb készséggel szolgál a

Magyar Gipsz-Kereskedelmi Részvénytársaság
 BUDAPEST, V., Dorottya-utca 9. szám.

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

Dávid S. J.

kocsigyártó és kocsifényező üzlete

BUDAPEST, V., Vigszínház-utca 3.

Raktáron vannak különféle alakú kocsik. Régi kocsik előnyös feltételek mellett becseréltetnek s kijavított s fényezett állapotban ismét eladatnak.

1821

MASTIN

a Doctor Trnkóczy krajnai hizlaló és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach.